

Kod ucznia	
Liczba punktów	

KONKURS PRZEDMIOTOWY Z HISTORII DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH ZAWODY REJONOWE – 28.02.2024 r.

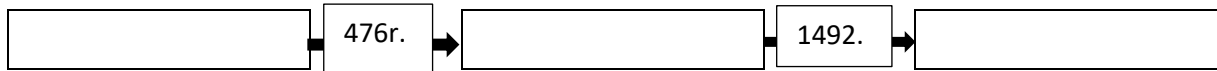
Drogi Uczniu,

witamy Cię na II etapie konkursu przedmiotowego z historii. Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo wykonać wszystkie zadania.

- Arkusz liczy 11 stron i zawiera 20 zadań.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeśli zauważysz usterki, zgłoś ten fakt Komisji Konkursowej.
- Polecenia czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Nie używaj korektora.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Czas pracy: 90 minut.

Powodzenia!

Zadanie 1. Wpisz nazwy następujących po sobie epok historycznych tak, by były we właściwej kolejności chronologicznej.

Na podstawie mapy, tekstu i wiedzy własnej wykonaj zadania 2-4.

<https://zpe.gov.pl/a/przeczytaj/D1CQaCjCO>

Żydzi szukają tu pozostałości swojej starotestamentowej świątyni. Chrześcijanie – grobu swojego Pana, a muzułmanie – skały, z której do nieba wstąpił Prorok. Każda z wielkich religii ma tu swoje święte miejsce. [...] to miasto trzech wielkich religii. Wiara w jednego Boga łączy tu judaizm, chrześcijaństwo i islam. (<https://tvn24.pl>)

Zadanie 2. Podkreśl właściwe zakończenie zdania.

Miasto, które nazwano w źródle *miastem trzech wielkich religii* zaznaczono na mapie literą

1. A
2. B
3. C
4. D
5. E

Zadanie 3. Pod jednym ze zdjęć wpisz nazwę obiektu, który jest położony w mieście opisanym w tekście źródłowym.

A.....

B.....

C.....

D.....

Zadanie 4. Podkreśl właściwe dokończenie zdania.

Chrześcijanie w państwie arabskim

- A. byli traktowani tak samo jak muzułmanie.
- B. mogli wyznawać swoją religię, ale musieli płacić specjalny podatek na rzecz muzułmańskich władz.
- C. nie mogli wyznawać swojej religii.
- D. żadna podana odpowiedź nie jest poprawna.

Tekst do zadania 5.

Kiedy zabił Minotaura mieczem ofiarowanym przez Ariadnę i wydobył się za pomocą nici z Labiryntu, zbрызgnany jeszcze krwią potwora, Ariadna ucałowała go i poprowadziła wraz z dziewczętami i chłopcami do portu, gdzie wsiedli na oczekujący ich statek i odплыnęli pod osłoną ciemności. W parę dni później wylądowali na wyspie Naksos, [...] pozostawił tam uśpioną Ariadnę i pożeglował dalej.

Na podstawie: Jan Parandowski, *Mitologia*

Zadanie 5. Podkreśl właściwe dokończenie zdania.

Powyższy tekst to fragment mitu o

- A. Prometeusza.
- B. Tezeusza.
- C. Heraklesie.
- D. Syzyfie.

Zadanie 6. Wyjaśnij znaczenie związku frazeologicznego *nić Ariadny*.

.....

.....

.....

Ilustracja do zadania 7.

*Bokser z Kwirynału,
rzeźba z brązu z III z wieku p.n.e.*

Zadanie 7. Przyjrzyj się ilustracji i oceń, czy podane zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F). Zakreśl kółkiem P lub F.

1.	Rzeźba przedstawia jednego z greckich bogów.	☐ P	☐ F
2.	Posąg został wykonany w epoce brązu.	☐ P	☐ F
3.	Postać została przedstawiona w sposób nienaturalny.	☐ P	☐ F
4.	Celem autora było ukazanie piękna ciała ludzkiego.	☐ P	☐ F
5.	Rzeźba mogłaby być eksponatem w Muzeum Historii Sportu.	☐ P	☐ F

Ilustracja do zadania 8. i 9.

<https://historykon.pl>

Zadanie 8. Podkreśl poprawne zakończenia zdania.

Mozaika powstała w kręgu cywilizacji

- A. Grecji.
- B. Rzymu.
- C. Bizancjum.
- D. Franków.

Zadanie 9. Zaznacz kółkiem prawidłowe dokończenie zdania (A, B, C lub D) i jego uzasadnienie (1., 2., 3. lub 4.).

Władca widoczny na mozaice to

A.	Oktawian August,	który	1.	rozbudował miasto Bizancjum i uczynił je drugą stolicą cesarstwa rzymskiego.
B.	Justynian Wielki,		2.	skupił w swoim ręku pełnię władzy i zapoczątkował okres cesarstwa w Rzymie.
C.	Konstantyn Wielki,		3.	zbudował potężne imperium sięgające od rzeki Ebro na Płw. Iberyjskim po Łabę i Dunaj na wschodzie.
D.	Karol Wielki,		4.	uporządkował i ujedynocił prawo rzymskie.

Ilustracja i tekst do zadania 10.

<https://dawnepismo.ank.gov.pl/pl/pismo-w-przeszlosci/sztuka-pisania/page/0/3>

[...], czyli ozdobna litera rozpoczynająca akapit tekstu, wpisywany był w określone pole, którego kształt i wielkość były rozmaite. Mógł być ujęty np. w formie owalnej czy kwadratowej. [...] był najczęściej sporządzany w rozmiarze zdecydowanie większym do pisma tekstu (nierzadko zajmował znaczną część strony). Często różnił się od reszty tekstu również kolorem.

Zadanie 10. Podkreśl poprawne dokończenie zdania.

Opisany w tekście i zaznaczony lupą na obrazku element średniowiecznego dokumentu to

- A. ornament.
- B. iluminacja.
- C. inicjał.
- D. obrazek.

Zadanie 11. Oto droga młodego rzemieślnika do tytułu mistrza. Który etap wpisano błędnie? Podkreśl wybraną odpowiedź.

- A. Przez kilka lat terminował jako uczeń.
- B. Zostawał czeladnikiem i odbywał obowiązkową wędrowną czeladniczą.
- C. Wykonywał majstersztyk i wyzwalał się na mistrza.
- D. Osiedlał się poza murami miasta, gdzie pracował jako partacz.

Zadanie 12. Czy poniższe zdania są prawdziwe, czy fałszywe? Wstaw X w odpowiednie miejsca tabeli.

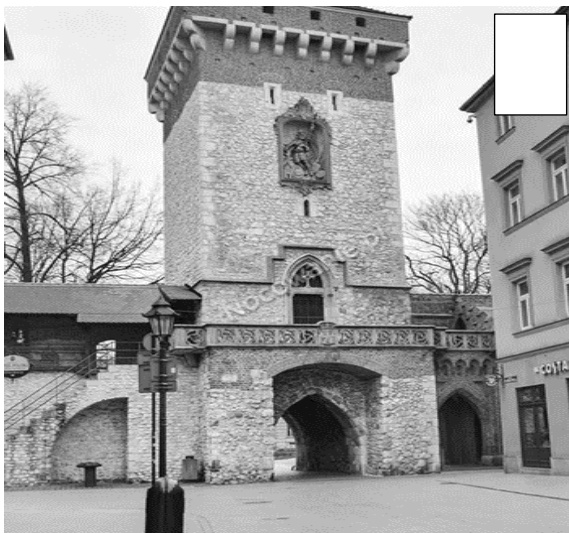
		Prawda	Fałsz
1.	Mieszkańcy średniowiecznego miasta dzieli się na patrycjuszy, pospólstwo i plebs.		
2.	Cech był organizacją rzemieślników, a gildia – kupców.		
3.	Cech skupiał członków pospólstwa, a gildia – patrycjatu.		
4.	Cech był organizacją kupców, a gildia – rzemieślników		

Tekst do zadania 13.

*Miasto Kraków nie jest zbyt wielkie [...]. Jest w nim wiele pięknych kościołów [...], w środku prawie samego miasta jest plac czworokątny [...]. Przy kościele **Panny Maryi (1)** jest wysoka wieża z bijącym zegarem, płatni trębacz za uderzeniem każdej godziny, czy to w dzień czy w nocy, obracają się we wszystkie strony miasta, dając mieszkańcom znać, która godzina [...]. Na górze przy kościele św. Stanisława stoi **pałac królewski (2)**, obszerny i piękny, tam z jednej strony widać całe miasto i przedmieścia, z drugiej obfite niwy¹, wsie, miasteczka [...]. Za **bramą św. Floryjana (3)** jest duże przedmieście z tej i z tamtej strony Wisły, przez którą idzie most drewniany.*

Wiek XVI-XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1999

Zadanie 13. Wpisz w kratki umieszczone na zdjęciach cyfry odpowiadające opisanym w tekście zabytkom Krakowa. Uwaga! Trzy zdjęcia zostaną bez podpisu.

A.

B.

¹ Niwy – pola uprawne

C.

D.

E.

F.

Zadanie 14. Do podanych w tabeli informacji dopisz odpowiadające im imiona i nazwiska. Uwaga! Nazwisk jest więcej niż informacji.

Paweł Włodkovic, Jan Długosz, Wincenty Kadłubek, Stanisław Hozjusz,
Mikołaj Rej, Jakub Wujek, Piotr Skarga

Lp.	Informacja	Imię i nazwisko
1.	Biskup warmiński, kardynał, w 1564 roku sprowadził do Polski jezuitów.	
2.	Teolog, pisarz, jezuita, autor <i>Kazań sejmowych</i> .	
3.	Jezuita, kaznodzieja, przełożył Biblię na język polski.	
4.	Prawnik, rektor Akademii Krakowskiej, reprezentował Polskę na soborze w Konstancji.	
5.	Historyk, autor dzieła <i>Roczniki, czyli Kroniki sławnego Królestwa Polskiego</i> .	

Zadanie 15. Obok postanowień pokojów toruńskich wpisz odpowiadający im rok 1411 lub 1466.

	Postanowienie	Rok
1.	Polska odzyskała Pomorze Gdańskie.	
2.	Polska odzyskała ziemię chełmińską i michałowską.	
3.	Litwa odzyskała Żmudź.	
4.	Polska odzyskała ziemię dobrzyńską.	
5.	Prusy Zakonne stały się lennem Polski.	

Ilustracja i informacja do zadania 16.

Kazimierz IV Andrzej Jagiellończyk (ur. 30 listopada 1427 w Krakowie, zm. 7 czerwca 1492 w Grodnie) – wielki książę litewski w latach 1440–1492, król Polski w latach 1447–1492. Jeden z najaktywniejszych polskich władców, za panowania którego [...] dynastia Jagiellonów stała się jednym z czołowych domów panujących w Europie. Zdecydowany przeciwnik możnowładztwa, przyczynił się do wzmocnienia znaczenia Sejmu i sejmików, co osłabiło pozycję mieszczaństwa.

Zadanie 16. Napisz, dlaczego Kazimierz IV Jagiellończyk może uchodzić za ostatniego króla średniowiecznej Polski.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 17. Podkreśl szereg, w którym władcy są uporządkowani zgodnie z kolejnością panujących w Polsce dynastii (również tych z okresu wolnej elekcji).

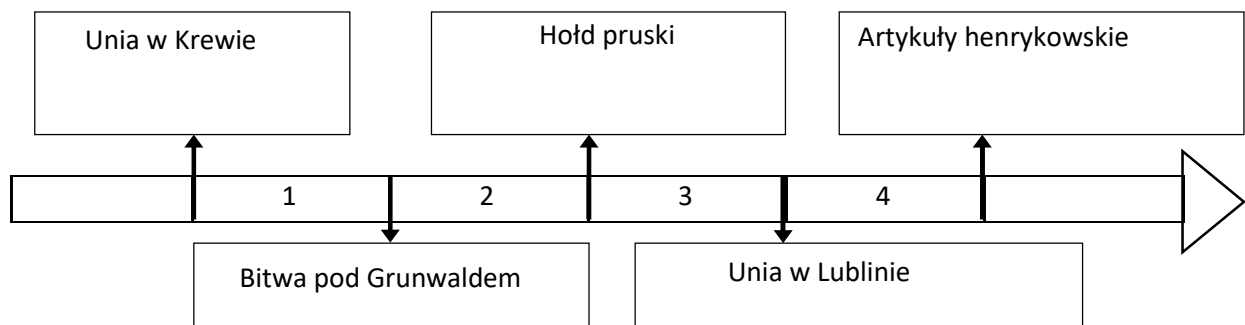
- A. Mieszko II, Ludwik Węgierski, Jan Olbracht, August III, Władysław IV
- B. Mieszko II, Jan Olbracht, Ludwik Węgierski, Władysław IV, August III
- C. Mieszko II, Ludwik Węgierski, Jan Olbracht, Władysław IV, August III
- D. Mieszko II, Ludwik Węgierski, Władysław IV, Jan Olbracht, August III

Tekst i taśma chronologiczna do zadania 18.

Imperium Turków osmańskich

Zdobycie starego cesarskiego miasta dawało nie tylko nową stolicę imperium; gwarantowało im również trwałość ich europejskiego mocarstwa. Dopóki bowiem miasto, położone w istocie w centrum ich posiadłości, na przeprawie między Azją i Europą, nie należało do nich, nie mogli czuć się pewnie. Mając zaś miasto w swoich rękach, byli bezpieczni.

Źródło: <http://www.cke.edu.pl>

Zadanie 18. Podkreśl prawidłowe zakończenie zdania.

Wydarzenie, o którym mowa w tekście, nastąpiło w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

Zadanie 19. Na podstawie tekstu źródłowego dokończ poniższe zdanie, wybierając właściwą odpowiedź.

O skutecznym rad sposobie (fragment)

Kiedy by w radach i sejmikach stanęła pluralitas (większość) w dziesięć lat obaczylibyśmy, że to inszy kraj, insza byłaby nacja, byłby niechybnie naród kwitnący i opływający we wszystko.

H. Olszewski, *Dzieje Narodu i Państwa Polskiego*, t. II, Kraków 1989, s. 68

Stanisław Konarski we fragmencie dzieła *O skutecznym rad sposobie* nawołuje do

- A. likwidacji sejmku walnego.
- B. nadania wszystkim mieszkańcom przywilejów politycznych.
- C. nadania cudzoziemcom praw wyborczych.
- D. zmiany sposobu głosowania w sejmie.

Teksty do zadania 20.

- A. Atak kosynierów sparaliżował baterię artylerii rosyjskiej. Wyjątkową odwagę okazał chłop Wojciech Bartosz, który jako pierwszy zdobył działo wroga, gasząc lont własną czapką. Za okazane męstwo Naczelnik mianował go chorążym i pozwolił przyjąć nazwisko Głowacki.
- B. Gdy posłowie skierowali się ku wyjściu, Tadeusz Rejtan rzucił się na próg, zagradzając drogę wychodzącym. Zgodnie z obietnicą, którą złożył przy wyborze na posła, chciał w ten sposób z narażeniem życia i mienia bronić całości Polski.
- C. Stanisław August na żądanie Katarzyny II opuścił Warszawę. 12 stycznia przybył do zamku w Grodnie, który na dwa lata stał się jego więzieniem. Stąd wysłał pismo, w którym zawiadamił, że nie istnieje już żadna forma narodowej władzy w Polsce.
- D. Jeden z posłów zwrócił się do króla, mówiąc: *Proszę Waszą Królewską Mość, abyś pierwszy zaprzysiągł ją, a my pójdziemy za twym przykładem.* Cała izba wstała, a król uroczyście ślubował dochować wierności Ustawie Rządowej. Tłum otaczający zamek wiwatował na cześć króla i posłów.

Na podstawie: A. Zamoyski, *Ostatni król Polski*, Warszawa 1994.

Zadanie 20. Wskaż wydarzenie chronologicznie pierwsze i ostatnie. W tabeli zakreśl litery, którymi oznaczono wybrane opisy.

wydarzenie chronologicznie pierwsze	A	B	C	D
wydarzenie chronologicznie ostatnie	A	B	C	D